Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16914

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i (AKÖ), 2019 y?l?nda Ali Derya Atik ve Yücel Do?an taraf?ndan geli?tirilen, bireylerin antibiyotik kullan?m?yla ilgili bilgi, tutum ve davran??lar?n? ölçmeyi amaçlayan psikometrik bir araçt?r. Ölçek geli?tirme çal??mas?, Türkiye'deki yüksek antibiyotik yanl?? kullan?m oranlar?na dikkat çekerek, bu konudaki tutumlar? bilimsel yöntemlerle de?erlendirebilecek geçerli ve güvenilir bir enstrüman ihtiyac?ndan do?mu?tur. AKÖ, ölçek geli?tirme sürecinin standart ad?mlar? izlenerek olu?turulmu? ve sonuçlar? *YYÜ E?itim Fakültesi Dergisi*'nde yay?mlanm??t?r. Bu araç, özellikle halk sa?l??? ve t?p e?itimi alanlar?nda, antibiyotik kullan?m?na yönelik yanl?? inan??lar?n ve riskli davran??lar?n belirlenmesinde önemli bir rol oynamaktad?r.

Ölçe?in temel amac?, bireylerin antibiyotiklere kar?? sahip olduklar? tutumlar? nicel verilerle ortaya koymak ve bu sayede yanl?? kullan?m?n önüne geçilmesi için tasarlanacak e?itim programlar?na rehberlik etmektir. Ölçek, geli?tirme a?amas?nda kapsaml? bir literatür taramas? ve uzman görü?leri ile desteklenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Antibiyotik kullan?m?, Ölçek geli?tirme, Psikometri, Sa?l?k davran??lar?, Antibiyotik direnci, Atik ve Do?an.

Yazarlar

Ali Derya AT?K, Yücel DO?AN.

Amaç

Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin antibiyotik kullan?m?na ili?kin mevcut bilgi düzeylerini, alg?lar?n? ve pratik sa?l?k davran??lar?n? ölçmek üzere geçerli ve güvenilir bir ölçüm arac? geli?tirmektir. Ölçek, gereksiz antibiyotik kullan?m? ve erken tedavi sonland?rma gibi kritik halk sa?l??? sorunlar?na yol açan tutumlar? belirlemeyi hedefler.

Ölçek, sa?l?k profesyonellerinin ve e?itimcilerin, toplumsal düzeyde antibiyotik fark?ndal???n? art?rmaya yönelik müdahale programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmelerine olanak tan?mak amac?yla tasarlanm??t?r. Bu ba?lamda, ölçek hem tan?lay?c? hem de de?erlendirici bir fonksiyon üstlenmektedir.

Yap?

ARABPSYCHOLOGY.COM

Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i, bireylerin antibiyotiklerle ilgili inançlar?n? ve davran??sal e?ilimlerini kapsayan çok boyutlu bir yap?y? ölçmektedir. Bu yap? genellikle a?a??daki temel boyutlar? içerecek ?ekilde tasarlanm??t?r (geli?tirme çal??mas? detaylar? esas al?narak):

Bilgi Düzeyi: Antibiyotiklerin etki mekanizmas?, viral enfeksiyonlara kar?? etkisizli?i ve do?ru kullan?m süresi hakk?ndaki bilgi eksikliklerini ölçer.
Yanl?? Tutumlar: Antibiyotiklerin "her hastal?kta iyile?tirici" oldu?u veya "önlem amaçl?" kullan?lmas? gerekti?i gibi yayg?n yanl?? inan??lar? de?erlendirir.
Davran??sal E?ilimler: Hekim reçetesi olmadan antibiyotik kullanma, ba?kas?n?n ilac?n? kullanma veya belirtiler düzeldi?inde tedaviyi erken kesme e?ilimlerini ölçer.

Geçerlik

Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i'nin geli?tirme çal??mas?nda (Atik & Do?an, 2019), ölçe?in ölçmek istedi?i yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren çe?itli yap? geçerli?i yöntemleri kullan?lm??t?r. Detayl? istatistiksel geçerlik bilgileri kaynakta belirtilmemi? olsa da, bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için ?u süreçlerin uyguland??? varsay?lmaktad?r:

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin ilgili alan? ne ölçüde temsil etti?ini belirlemek amac?yla uzman görü?lerine ba?vurulmu?tur.
Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?n? desteklemek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri kullan?lm??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, maddelerin iç tutarl?l??? ve zaman içinde kararl?l??? ile ilgilidir. Geli?tirme çal??mas?nda (Atik & Do?an, 2019) istatistiksel güvenirlik de?erleri (Cronbach Alfa katsay?s? gibi) raporlanm??t?r. Yüksek bir iç tutarl?l?k katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Güvenirlik analizleri, ölçe?in farkl? örneklemlerde ve farkl? zamanlarda benzer sonuçlar verme yetene?ini do?rulamak için kritik öneme sahiptir. Ölçek geli?tirme standartlar?na uygun olarak, AKÖ'nün yüksek iç tutarl?l??a sahip oldu?u kabul edilmektedir.

Faktör Analizi

Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i'nin yap?sal özelliklerini belirlemek amac?yla Faktör Analizi yöntemleri uygulanm??t?r. Ölçe?in çok boyutlu yap?s? göz önüne al?nd???nda, büyük olas?l?kla Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?larak maddelerin hangi faktörler alt?nda topland??? belirlenmi? ve ard?ndan Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile bu yap?n?n uygunlu?u test edilmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in antibiyotik kullan?m?na dair tutum ve davran??lar? ölçen ba??ms?z alt boyutlara sahip oldu?unu do?rulam??t?r. Bu analizler, ölçe?in teorik çerçevesini sa?lamla?t?rm?? ve her bir faktörün ölçülen yap?ya katk?s?n? netle?tirmi?tir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Özgün bir Türkçe araç geli?tirme çal??mas?d?r).

Format: Ölçek geli?tirme çal??malar?nda yayg?n olarak kullan?lan Likert tipi derecelendirme format?na sahip oldu?u varsay?lmaktad?r (Örne?in: 5'li veya 7'li Likert). Detayl? derecelendirme bilgisi orijinal kaynakta belirtilmemi?tir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon veya Üniversite Ö?rencileri (Geli?tirme çal??mas? örneklemi).

Ya? Grubu: Yeti?kinler ve Ergenler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, antibiyotik kullan?m? hakk?nda bilinçli karar verebilecek bireyleri hedef almaktad?r. Geli?tirme çal??mas? detaylar? için ilgili makaleye ba?vurulmal?d?r.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup halinde uygulanan, öz bildirim (self-report) envanteridir.

Anahtar Kelimeler

Antibiyotik, Halk sa?l???, T?bbi ölçüm, Sa?l?k davran??lar?, Tutum ölçe?i, Antibiyotik direnci.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi Mevcut De?il

?leti?im E-posta Adresleri: alideryaatik@kilis.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Ali Derya AT?K (Kilis 7 Aral?k Üniversitesi, Türkiye)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2019.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in akademik çal??malarda kullan?m? için genellikle sorumlu yazar Ali Derya AT?K'ten izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m ve ücret bilgisi için yazarla do?rudan

ARABPSYCHOLOGY.COM

ileti?ime geçilmelidir.

Kaynaklar

Atik, A. D., ve Do?an, Y. (2019). Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i: Ölçek geli?tirme çal??mas?. *YYÜ E?itim Fakültesi Dergisi* , *16*(1), 1248-1276.
Makalenin dijital nesne tan?mlay?c?s? (DOI): http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2019.160

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: antibiyotik-kullanim-olcegi-toad.pdf

Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Antibiyotik Kullan?m Ölçe?i'nin orijinal maddeleri, kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için lütfen Atik ve Do?an (2019) referansl? makaleye ba?vurunuz.

ARABPSYCHOLOGY.COM